heeft gekost om het Gereformeerde kerkbegrip en de Gereformeerde kerkregeering te handhaven, en hoe de eerste emigranten naar Noord-Amerika het vaderland verlieten met de gedachte, dat Nederland, ja gansch Europa, onherstelbaar verloren was; en, gedachtig aan de eerste Christenen, die bij de naderende verwoesting van Jeruzalem deze stad verlieten en naar Pella vluchtten, zoo ontvluchtten ook van onze broederen het naderend oordeel Gods over Nederland, en stichtten in het verre Westen wederom een stad Pella, alwaar zij de toekomst van Christus, om de wereld te oordeelen en zijn volk te verlossen, verwachtten, en tegelijkertijd hun aardsch bestaan trachtten te verbeteren.

Buiten onze kerken treft men deze geestesrichting onder de geloovigen veel aan, en ook in onze kerken kan men haar bestaan niet loochenen. Want men meent met dit geloof in alle kerk-vormen en formaties te kunnen blijven, zelfs in de Gereformeerde kerken, zoo men althans daar het vuur niet al te dicht bij de schenen legt.

In de moderne staatskerken beschouwen deze geloovigen de kerk, of het kerkgenootschap, de verzameling van Jan-alle-man, als de menschelijke inrichting, die in vele opzichten het rijk Gods meer belemmert dan bevordert; het logge lichaam, waarin geen beweging ten goede is te krijgen, maar dat toch in stand gehouden moet worden, omdat het kwaad kan tegenhouden en goeds kan stichten, zoo de in dit logge lichaam aanwezige gemeente haar roeping betracht en haar Hoofd getrouw is.

De »kerk" is voor hen het »Algemeen Genootschap" uit de berijmde Geloofsartikelen.

De »gemeente" daarentegen is de bruid Christi; de ware geloovigen, die in levensgemeenschap met den Heiland leven, uit God geboren en mitsdien kinderen Gods zijn. Deze bruid Christi leeft verborgen in het genootschap, is er zout en zuurdeeg van, en wijl kerk en natie één is, zout en zuurdeeg voor de geheele menschheid. Scheiding van het genootschap is het scheiden van 't zuurdeeg en het meel, het uitroeien van het onkruid ten koste van de tarwe, het ongeloovig ingrijpen in de werken Gods, het vooruitloopen op wat God te Zijner tijd zal doen komen, de eigenlijke zonde, door onze ouders, in het Paradijs bedreven.

Ik zou geen enkel leerstuk weten te noemen, dat door deze Christenen beleden wordt, gelijk het beleden werd door de Gereformeerde vaderen, en in onze Formulieren van eenheid of de publieke Belijdenisschriften en Liturgische schriften der Gereformeerde kerk is omschreven. Én wijsgeerig, én mystisch, én voor het practische leven zijn ze van een anderen geest, dan de Gereformeerden uit de 16e en 17o eeuw.

Hadden we toch maar een goede vaderlandsche kerkgeschiedenis, van Gereformeerd standpunt.

Niet, men versta ons wel, om de Gereformeerde kerken om haar verleden te prijzen, maar juist omgekeerd, om in het licht te stellen, hoe onze Gereformeerde kerken, na haar met Staatshulp verworvene, en daarom altoos bedenkelijke overwinning te Dordt, haar poorte voor Jan en alle man hebben opengezet, en daardoor haar karakter geschonden, alle geleidelijke ontwikkeling afgesneden, en deze rustelooze verwarring der geesten mede veroorzaakt hebben.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 4 Juni.

Vergadering der Classis Leiden, gehouden te Leiden den 13en Mei 1897.

Ds. T. H. Woudstra neemt volgens beurte plaats als praeses.

Ingevolge een besluit der vorige vergadering wordt nu door eene commissie ter behartiging van de belangen der Zending het volgende voorstel gedaan en na breede bespreking aangenomen:

1. De Classis Leiden besluit om eene kas op te richten, ten einde een jongen man, die hope geeft van gaven voor den dienst des Woords onder Heidenen en Mohammedanen door God voorzien te zijn (zie Acta Generale Synode Middelburg Art. 116*b*) geheel of gedeeltelijk de middelen te verschaffen, om zich aan geschikte inrichtingen daartoe te bekwamen.

2. De middelen tot bereiking van dit doel worden gevonden uit minstens twee collecten in het jaar, vrijwillige bijdragen, enz.

3. De Classis benoeme eene commissie van drie leden, die *a.* het beheer dier kas op zich neemt; *b.* den jongen man voorloopig onderzoekt; *c.* den door de Classis aangewezene onder haar bijzonder toezicht laat studeeren en *d.* verder in overleg met de Classis alles regelt, wat tot deze zaak is dienende.

4. Bij overname van dit voorstel door de Classis worde het ter kennisse gebracht van de Provinciale Synode, ten einde haar advies over het voorstel te vernemen.

Na verrekening der kosten, aanwijzing van de roepende kerk, Katwijk a/Zee, en het zingen van Ps. 84:6, sluit de praeses de vergadering met dankzegging.

PINKSTERFEEST.

Collecte voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen.

De dag van het Pinksterfeest van het Nieuwe Verbond genaakt weer.

Israels Pinksterfeest is vervuld; het schaduwbeeld is geweken; de Heilige Geest is nedergekomen; de muur des afscheidsels is verbroken; de Heere heeft zijn Woord bevestigd: »En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God), Ik zal uitstorten van mijnen Geest op alle vleesch."

Sinds het eerste Pinksterfeest van het Nieuwe Verbond komt de Geest van den Vader door den Zoon over alle vleesch, tot aan de einden der aarde, over Jood, Heiden en Mohammedaan.

Daarom is de dag van ons Pinksterfeest de groote en schoone Zendingsdag geworden, de dag, waarop de gemeente des Heeren het reukwerk harer dankzegging en gebeden voor het werk der Zending doet opgaan voor God, en waarop zij voor dat werk ook hare stoffelijke offers gewilligiijk opbrengt, tot den bouw van het geestelijke huis Gods uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen.

Wij verheugen ons, dat de Kerk des Heeren het Pinksterfeest langs hoe meer in dit licht leert beschouwen, en niet achterblijft, het met daden te toonen.

Vloeien in den laatsten tijd in het algemeen de giften voor onze Zending overvloediger toe, in de Pinkster-collecten gewis niet het minst.

Dit geeft ons vrijmoedigheid en hope om, gelijk vorige jaren, de Pinkster-collecte aan te bevelen bij onze kerken en ambtsdragers, zoowel als bij de vereenigingen, die de kerken in het werk der Zending dienen.

De Heere heeft aan onze kerken een groot arbeidsveld toebetrouwd: op Midden-Java en Soemba, waar de millioenen Heidenen en Mohammedanen in hunne ziels- en lichaamsnooden wachten op de bearbeiding des Woords en het werk der Christelijke barmhartigheid.

Ook aan de gemeenten te Batavia en Soerabaja zijn wij steun en hulpe schuldig.

Is het arbeidsveld groot, dit schrikke ons niet af. Ook met betrekkelijk kleine kracht, kan er bij eene goede organisatie en verdeeling van dit groote arbeidsveld, onder den zegen des Heeren, veel gedaan worden.

Het komt hier alles aan op dien zegen, en op het wijs en moedig beleid van de Deputaten voor de Zending, en niet minder op de eenheid en samenwerking, op den ijver en overgave van de Dienaren des Woords, die dáár ginds op dien akker arbeiden.

Laat ons dan, en hier en dáár, met Nehemia tegen vriend en vijand zeggen: »Wij doen een groot werk," opdat onze handen niet slap worden, maar opdat wij als die man Gods, moedig voortgaan met het bouwen aan het geestelijke Jeruzalem onder Heidenen en Mohammedanen.

Dat hiertoe dagelijks de dankzeggingen en gebeden der gemeenten opgaan tot God, en niet het minst op het aanstaande Pinksterfeest, opdat onze gebeden en gaven bij den Heere gedacht worden tot verheerlijking van zijnen grooten Naam, tot uitbreiding van zijn Koninkrijk en tot welvaart van allen, die hier en in onze Indiën Zion liefhebben.

J. H. DONNER.

ARCHIEF DER GEREF. KERKEN.

De kerkeraad van Amsterdam B, door de Synode van Middelburg belast met de bewaring van het Archief der Gereformeerde kerken en het toegankelijk stellen van dit Archief, voor allen, die daarvan wenschen gebruik te maken, onder de voorwaarden, welke bij het gebruik maken van boeken uit bibliotheken en van Archiefstukken thans algemeen geldende zijn, heeft in zijne vergadering van 13 Mei ll. ondergeteekende tot Archivaris benoemd en de volgende bepalingen gemaakt:

1. Stukken uit het Archief der Gereformeerde kerken mogen niet aan andere personen ter leen gegeven worden, dan die van den Archivaris vooraf verlof ontvingen.

2. De Archivaris of zijn plaatsvervanger hebben recht stukken te weigeren; beroep op den kerkeraad blijft daarbij open.

3. De stukken uit het Archief moeten binnen *vier* weken na de afgifte weer ongeschonden terugbezorgd zijn bij den Archivaris.

4. Voor geleende stukken is de persoon, die ze ter leen ontving, aansprakelijk.

Nog kan ik mededeelen, dat de Archiefstukken van de laatstgehouden Generale Synode van Middelburg mij door Ds. W. J. de Haas werden toegezonden.

H. W. VAN LOON.

Jacob van Lennepkade 27, Amsterdam.

Buitenland.

Frankrijk. Eene rede, die ergernis verwekt.

Pater Ollivier van de orde der Dominicanen heeft het gewaagd, om bij de plechtige uitvaart van slachtoffers bij de ramp in de rue Jean Goujon eene rede uit te spreken, waarbij hij verband zocht tusschen den slag die Frankrijk trof en de zonde der Fransche natie. Gelijk bekend is uit de bladen, verdrong zich eene menigte van 15 à 1800 aristocratische dames en heeren in een bazaar, die georganiseerd was door verschillende vereenigingen voor weldadigheid, toen er brand ontstond, waardoor 115 personen werden gedood, terwijl een 200-tal werd verwond, waarvan velen zonder hoop op herstel. Nu werd in de hoofdkerk van Parijs, de beroemde *Nôtre Dame*, eene mis gelezen voor de overledenen. Pater Ollivier beklom daarbij den kansel en stelde de vraag: Waarom die ramp gebeurd was, en waarom die rouw over het land werd gebracht? Zijn wij in de hand van een blinde macht die slaat, zonder zich van zijn slagen bewust te zijn? Hierop liet de spreker volgen: „Neen zeker niet, God heeft den hoogmoed dezer eeuw eene vreeselijke les willen geven en ons vaderland kastijden." Om deze uitlating met redenen te omkleeden sprak de Dominicanerpater: „Helaas, zelfs in deze dagen heeft Frankrijk deze kastijding verdiend door opnieuw aan zijne traditien ontrouw te worden. In plaats van te strijden aan de spits der Christelijke beschaving, volgt het gewillig als slaaf doctrines, even vreemd aan zijn talent als aan zijn Christelijken geest. Het heeft zich geschikt naar zeden, waarin niets van zijn fiere edelmoedige natuur te herkennen is, en zijn naam is synoniem geworden aan dwaasheid en ondankbaarheid jegens God". . . .

Zou hierin eene zinspeling liggen op de wijze, waarop in deze dagen velen liefdadigheid willen oefenen? Zou de spreker hebben willen veroordeelen het houden van bazaars, waardoor aan winkeliers concurrentie wordt aangedaan en die aan de dames der hoogste standen gelegenheid geeft, om met een schitterend costuum te pronken? Waarom kan men niet op eenvoudige wijze zijn gaven voor de armen offeren? Waarom moet men, om wat geld bijeen te brengen, de toevlucht nemen tot bazaars, loterijen, concerten en comedie's, voor een weldadig doel? Is dit niet een zich schikken naar zeden, waarin niets van de edelmoedige, fiere natuur van den Franschman is te herkennen?

Wij kunnen ons voorstellen, dat de woorden van den Dominicaner-pater ergernis hebben gegeven. Ook de *Figaro*, het blad van de Parijsche aristocratie, waarin anders een welwillende toon tegenover de Roomsche kerk wordt aangeslagen, gaf over het optreden van den heer Ollivier zijne afkeuring te kennen. Het blad verzekert ook, dat de Roomsche geestelijkheid eenstemmig was in haar misprijzen. Zij vond de politieke toespelingen stuitend en misplaatst in den omgeving en voor een auditorium zooals dat Zaterdag ll. in de Nôtre Dame vereenigd was. Indien dit aldus is, dan moet het treurig genoemd worden. Niemand toch zal durven beweren, dat de ramp van Parijs overkwam gelijk de ongelukken over Job gebracht werden. De zonden van Parijs, de zonden van de groote wereld van Frankrijk's hoofdstad, roepen tot God.

Mocht men in Nederland de sprake, die uit Frankrijk tot ons kwam, verstaan!

Engeland. De gouden roos voor koningin Victoria?

In Engeland wordt het gerucht verbreid, dat de paus dit jaar »de gouden roos" aan koningin Victoria van Engeland zou schenken. Gelijk bekend is, wordt deze, van goud vervaardigde en door den paus gewijde, roos door dezen geschonken aan vorstelijke personen, die hij bedanken wil voor bescherming en bevordering der Roomsche kerk, of van welke hij hoopt, dat zij de belangen van zijne kerk willen bevordelijk zijn.

Op grond van dit gerucht heeft de *Church Association* door haar president aan lord Salisbury, den eersten minister van Kugeland, een schrijven gericht met verzoek, deze smaad van de koningin af te weren.

In dit schrijven wordt het volgende gemeld: »Wij leeren uit de geschiedenis, dat op dit geschenk aan den koning van Napels binnen een tijdsverloop van twaalf maanden het verlies van zijne kroon gevolgd is. De keizer van Oostenrijk ontving de roos en verloor in het volgende jaar zijne Venetiaansche bezittingen. Isabella van Spanje ontving de roos en moest een jaar daarna uit haar land vlieden. Keizerin Eugenie ontving de gelijke gunst, en het keizerrijk viel in Frankrijk. De gemalin van keizer Maximiliaan ontving die eveneens en de keizer werd in Mexico doodgeschoten. De Hertogin van Novonka ontving ze en werd met don Pedro verjaagd, toen hij den troon van Brazilie verloor. De zegen van den paus schijnt een zeker voorlooper van onheil te zijn. De Spaansche armada werd door hem gezegend, en koningin Elisabeth werd vreeselijk vervloekt. Hetzelfde wedervoer den koning van Sardinië, die daarop tot koning van Italie verheven werd. De vinger der goddelijke voorzienigheid schijnt duidelijk de profetische voorzegging vervuld te hebben. Als een loyale onderdaan van hare Majesteit waag ik het u, als den eersten raadsman der kroon, te bezweren, dat u van onze Engelsche monarchie de onteering verre zult houden, om ontvangster van een zoo gevaarvol compliment te worden."

Wij vinden dit schrijven van de Church Association onwaardig. Eene onderscheiding te ontvangen van een man als de tegenwoordige paus, een grijsaard, die tot hiertoe een ieders achting afdwong, kan nooit een smaad zijn. Het heeft er veel van, alsof de Church Association beweert, dat de gouden rozen der pausen steeds onheil hebben aangebracht, althans komt het ons voor, dat het schrijven aan Engeland's minister zeer geschikt is, om bijgeloof te kweeken. Waarom er niet ruiterlijk voor uitgekomen, dat de gouden roos, door den paus aan koningin Victoria geschonken, zou te kennen geven, dat men in het Vaticaan verwacht of weet, dat de koningin genegen is, om de Romaniseerende beweging in de Engelsche Staatskerk te begunstigen? Dit zou waardiger geweest zijn. Laat men eene beweging op touw zetten, om handelend op te treden tegen de vele pogingen, die in het werk gesteld worden, om in Engeland het werk der reformatie te niet te doen. Men bestrijdt Rome niet met vrucht door het kweeken van een bijgeloovige vrees voor een geschenk van den paus, maar alleen door tegenover hare dwaalleer de leer van Gods Woord te plaatsen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Pinksteren.

Na het Paaschfeest en de herdenking van des Heeren Hemelvaart volgt ons Pinksterfeest.

Dit kan niet anders. Als de vrucht bij den boom, zoo behoort wat het Pinksterfeest predikt, te volgen op hetgeen de andere feesten ons te zeggen hebben.

Wat het feest van den vijftigsten dag ons dan te leeren heeft? In enkele woorden is het nu een halve eeuw geleden gezegd, door een die het wist, al weten wij zijn naam niet. En iets daarvan volgt hier:

Nu wierd des Satans boei geslaakt,
De Heiland, thans verrezen, waakt,
Nu komt de Geest des Heeren
Ter neêr gedaald in ons gemoed,
En Hij, Hij maakt het rein en goed,
En zal ons hart regeeren;
Terwijl Hij d'invloed van het kwaad
In alle pogen tegenstaat,
En 't kwaaddoen zal verhindren:
Want schoon 't begeeren nooit verdwijnt,
De Geest, wiens kracht in ons verschijnt,
Getuigt: Wij zijn Gods kindren.

O Heilge Geest! doorblaak, doorlicht
Ons hart, opdat zijn duister zwicht'.
Och! maak het U ten tempel,
Dan zet de Satan, als hij komt,
Voor 't heilge Gods van schrik verstomt,
Zijn voet niet op den drempel.
Al gaat hij als een leeuw rondom,
Hij treedt niet in uw heiligdom:
Want Gij, o God! zijt heilig.
Bespreng Gij ons slechts met Christus' bloed,
En 't met den Geest vervuld gemoed
Is in uw hoede veilig.

VAN ONZE NAMEN.

IV. (*Slot*).

Al de vreemdelingen die hier kwamen brachten natuurlijk hun namen mee. Als ge te Amsterdam een wandeling doet, en vooral in de meer aanzienlijke wijken de namen aan de huizen leest, zult ge daaronder vele Fransche aantreffen. 't Bewijst hoe velen, meest na de herroeping van het Edict van Nantes, hier een schuilplaats vonden tegen de vervolging om de zaak des Heeren. Zulke Fransche namen zijn *Legrand, Dubois, de la Porte* enz. Voor wie de beteekenis verstaat, blijkt hieruit meteen, dat het overal op dezelfde wijs met het krijgen van namen is toegegaan.

Ook vinden we tal van Duitsche namen onder ons volk, b. v. Schröder of Schroeder (wat eenerlei is), Schulz, Neumann, enz. Engelsche namen komen ook voor als Waller, King e. a., maar niet vele. Over de namen der Joden ware veel te vertellen. De zoogenaamde Portugeesche Joden dragen meestal namen uit het Zuiden afkomstig; Spinoza, da Costa, Capadose, de Pinto enz. De Hoogduitsche Joden hebben vaak Duitsche namen of wel zulke, die soms vreemd klinken. Dit schijnt daaruit voort te komen, dat zij vroeger naar de oude wijs, eigenlijk slechts voor- en stamnamen hadden. Later echter, toen deze dingen alle vast geregeld werden, kreeg of nam elk een naam, en zoo treffen we dan allerlei namen, die aan zaken uit het dageljksch leven, aan handel enz. doen denken.

Nu echter gebeurde het ten eerste, dat sommige vreemde geslachten hun naam vertaalden. Het geslacht Le Comte b. v. heet nu De Graaf. Anderen weer verhollandschten de uitlandsche spelling, en zoo werd Neuhaus tot Nieuwhuis. Eindelijk ligt het in den aard van ons volk om slordig met namen om te springen en die uit te spreken en te schrijven zoo, dat het althans eenigzins lijkt, maar dikwijls lang niet juist. Iemand, die Fanchon heette, kon makkelijk tot Van Son gemaakt worden, en Murdstone tot Marsten. Zoo is 't vaak gegaan. Iemand, mij bekend, werd door velen De Spreeuw geheeten. Toch heette hij eigenlijk Desprez, wat ongeveer gelijk staat met ons Van der Heyde of zoo iets. Zelfs menige Nederlandsche naam wordt verbasterd in 't spreken, waarvan schrijver deze zelf veel ervaringen heeft. Van der Sluys wordt vaak Versluys, Bogaard tot Bogert enz. Dit is echter overal zoo. Als een Nederlander, die Kuiper heet, naar Amerika gaat, kan men hem vaak na een jaar of tien daar terugvinden als Mr. Cooper (spr. uit *Kooper*); juffrouw Veldhuys heet al gauw Miss Felthouse, en zoo meer.

Als nu de lezer van wien we in 't begin spraken en ook de anderen al wat we zeiden eens op hun namen toepassen, zal wel niet bij allen maar toch bij velen de oorsprong wel wat duidelijker zijn geworden.

Nemen we b. v. zoo maar eens voor de hand de namen der dichters en schrijvers: Cats, Hooft, Da Costa, Beets, Hasebroek en Van Lennep. Dan vinden we daaronder vier plaatsnamen, een ambtsnaam en een die te verklaren is uit het wapenschild (Da Costa voerde in zijn wapen ribben, en costa = rib).

We zullen 't hierbij nu laten. Ik zou trouwens niet aan durven nemen, ieder die mij zijn naam zendt, te vertellen waar die van afkomstig is. Maar onnut is het nasporen van die dingen niet en zelfs van vreemd schijnende namen als »Van 't Zelfde", »Op 't Einde", »Zeldenrust", ens. is de oorsprong wel te verklaren als men let op wat hierboven is gezegd.

Doch bovenal vrienden moet gij indachtig zijn, dat die naam, welken gij op aarde draagt, al is hij roemrijk of maar gewonnen, straks vergaat. Daarom bedenkt ten eerste dat er maar één Naam gegeven is — gij weet nu wat »naam" in de Schrift beteekent — door welken wij moeten zalig worden.

En ten tweede laat ons acht nemen daarop, dat de Heere God ons een *nieuwen* naam wil geven die blijft. Daarom vindt gij geschreven in Openb. 2: 17: Die overwint, ik zal hem geven te eten van het Manna dat verborgen is, en ik zal hem geven eenen witten keursteen, en op den keursteen eenen nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.

CORRESPONDENTIE.

T. J. de B. te S. In het Nr. van 25 April ziet u, hoe we juist datgene wat u bedoelt, niet gaven, wijl het voor jonge lezers te ingewikkeld, en ook zoo goed als onnut is. Wat later de heer S. gaf, had de deugd kort en duidelijk te zijn. We gelooven dus, schoon de toezending waardeerend, dat het beter is een berekening niet te plaatsen, die, vreezen we, weinig nacijferaars zou hebben.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Kamerik, Joh. S. Langen, te Oldebroek op de Veluwe. — Overschie (cl. Rotterdam) en Heemse (cl. Ommen), S. J. Vogelaar, cand. te Kampen. — Stedum (Gr.) Zalk en Veecaten, R. P. Haan, cand. te Scheemda. — Winsum, P. D. de Groot, te Meppel. — Staphorst, J. Meijer Jr., te Langeslag (gem. Heino).

AANGENOMEN: Tiel, R. P. Haan, candidaat te Scheemda.

BEDANKT: Westmaas, Molenaarsgraaf, Brandwijk, Kapelle-Biezelinge, Stiens, Tzummarum, Stedum, Zalk en Veecaten, R. P. Haan, cand. te Scheemda. — Warns c. a., H. J. Willering, te Arum. — Epe, G. de Braal, te Oosterbeek (cl. Arnhem). — Strijen, J. C. C. Voigt, te Fijnaart c. a. — Genemuiden (cl. Zwolle), G. Wielenga, te Katwijk a/d Rijn.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: 's-Heerenhoek (cl. Goes), A. Dekker, cand. te Biervliet. — Warnsveld (G.) K. Loggers te Westkappelle — Streefkerk, J. de Visser, te Brakel. — Wouhrugge K. Eekhof, te Werkhoven. — Oostermeer en Eestrum, G. Vellenga, te Kootwijkerbroek. — Wilsum (bij Kampen), Ph. Niemeijer te Jutfaas. — 's Heer Hendrikskinderen c. a. (cl. Goes) en Schoonoord (cl. Emmen), A. G. H. van Hoogenhuyze, cand. te Nijmegen. — Veldhoven c.a. W. Mulder Pz., te Oost- en West-Graftdijk. — Doeveren en Genderen (cl. Heusden), Hellouw (cl. Zalt-Bommel), Ankeveen (cl. Amsterdam), Leerbroek c. a. en Odijk (cl. Wijk), W. Hellemans cand. te Utrecht. — Buren (cl. Tiel), D. Jacobsen, te Terhorne (cl. Heerenveen — Muiden (cl. Amsterdam), H. Doornveld, te Wierden (cl. Almelo). — Rotterdam, G. van der Giessen, te Leusden (cl. Amersfoort). — Geldermalsen (cl. Zalt-Bommel), J. C. Prins, te Almkerk. — Hindeloopen, J. P. F. Loeff Az., cand. te Dordrecht. — Te Culemborg, C. J. A. Bosch, te Noord-Schermer. — Moerkapelle, W. J. de Leeuw, cand. te Utrecht. — Geervliet, E. U. Schallenberg, cand. te Utrecht. — Nes c. a., J. Ch. B. Eijkman, cand. — Uitwijk c. a., Giessen en Rijswijk, H. K. Wolfensberger, cand. te Groningen. — Heemskerk, W. H. Roobol, te Oostvoorne. — Rozendaal, Nispen en Wouw, H. G. Oldeman, te Ouwerkerk (Duivenland). — Metslawier en Nijawier (cl. Leeuwarden) L. Meeth, te Morrha en Lioessens. — Hoogwoud, S. Baart de la Faille, cand. te Leeuwarden.

AANGENOMEN: Nijmegen, W. Haverkamp, te Purmerend (cl. Edam). — Augustinusga (cl. Dokkum), J. W. Hannema, cand. te Hantum. — Zetten en Andelst (cl. Nijmegen), door C. J. Leenmans, te Hoogeveen. — Lent bij Nijmegen, H. W. Vethake, te Bemmel.

BEDANKT: Wouterswoude, N. Warmolts Nz., te Ternaard. — Hoogblokland, J. Schokking, te Wezep. — Langerhouw en Schettens (cl. Francker), W. Magendans, te Oosterzee en Echten (cl. Heerenveen). — Renesse c. a. (cl. Zierikzee), J. ten Bruggencate, te Lobith. — Ravenswaay (gem. Maurik), A. Dekker, cand. te Bergambacht. — Genemuiden, B. J. van Heijningen J.Az., te Huizen. — Hollum en Ballum, J. P. Eringa, te Oostwold. — Nieuwvliet (cl. IJzendijke), A. Dekker, cand. te Biervliet. — Kats, H. P. Stegenga, cand. te Groningen. — O. en W. Souburg (cl. Middelburg), J. Willemse, te Kruiningen. — Madden en Drimmelen, A. M. Bloem, te Dussen. — Heeze c. a., A. Couvée, te Zeist. — Oosterwierum, G. Brink Rz., te Oosterlittens. — Bleiswijk (toez.) J. de Visser, te Brakel. — Giessen en Bleiswijk, H. J. Bisperink, te Waspik. — Hennaard en Zuidzande, A. G. H. van Hoogenhuyze, cand. te Nijmegen. — Borselen, G. Talma, te Veen. — Rozenburg, P. J. Cromsigt, te Scherpenisse.

Advertentien.

Het heeft den vrijmachtigen God behaagd van mijne zijde weg te nemen, mijnen dierbaren en onvergetelijken Echtgenoot, den Heer

RUDOFUS W. DE HAAN,

in leven Colporteur der Inwendige Zending in Friesland, in den krachtvollen leeftijd van ruim 37 jaar.

De zekerheid dat hij is ingegaan in de rust die er overblijft voor het volk van God, lenigt mijne diepe smart.

Wed. R. DE HAAN,
geb. DAM.

Jubbega (Friesland), 26 Mei 1897.

Weder trof onze Gemeente een gevoelige slag. Thans door het overlijden van onzen algemeen beminden broeder, diaken

A. J. DE LEEUW.

Ook hij ging, naar wij vastelijk vertrouwen mogen, de ruste in, die er overblijft voor al Gods volk.

Voor hem, na langdurig lijden, een groote winst dus; maar voor de zijnen en de kerk alhier geen gering verlies.

Geve de Heere ons als geheel de Gemeente te verstaan, wat Hij in zoo plotseling elkander opvolgend verscheiden van drie hooggeachte kerkeraadsleden heeft te zeggen!

En zij Hij, die een Rechter der weduwen is en een Vader der weezen, de echtgenoote van den nu overledene en hare kinderen tot rijke en eeuwige vertroosting.

Namens den kerkeraad,
A. MULDER, *Praeses.*
W. VAN MOURIK, *Scriba.*

Schoonrewoerd, 28 Mei 1897.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Door den heer Ch. Dixon, te Deventer *f* 96.50; door den heer H. J. ten Rae te Neede *f* 12; door het Locaal Comité, te Dordrecht *f* 188.52; door Ds. W. den Hengst *f* 69.50;
Aan Collectes: Van de Geref. kerk te Amsterdam *f* 200.50.
Aan Schenkingen:
Door het Locaal Comité te Dordrecht 4 × *f* 0.50 = *f* 2.
Voor het Studiefonds:
Door het Locaal Comite te Dordrecht door Mej. Meyers *f* 16.51½, *f* 6.63 en *f* 6.52½ samen *f* 20.47; door den heer W. Brink te Groningen van N. N. *f* 4.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

Admissie-Examen.

Het eerstvolgend examen ter toelating tot de lessen aan de **Vrije Universiteit** gegeven, zal D. V. worden afgenomen **DINSDAG 6 JULI.** Hun, die zich daaraan wenschen te onderwerpen, wordt verzocht, zich met opgave van ouderdom, woonplaats en der faculteit, waarin zij wenschen te studeeren, schriftelijk aan te melden bij den ondergeteekende, **vóór of op Dinsdag 29 Juni.**

Daarbij worde herinnerd aan het volgende Senaatsbesluit betreffende het Hebreeuwsch:

»Aan hen, die tot de colleges in de Hebreeuwsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, zal, na gunstigen uitslag van het Admissie-Examen, een afzonderlijk examen worden afgenomen in de eerste beginselen der Hebreeuwsche taal, waaruit zal moeten blijken, dat de candidaat met behulp van het woordenboek een paar verzen Hebreeuwsch grammatisch kan ontleden en vertalen. Aan dit examen moeten zich onderwerpen allen, die tot de colleges in de Hebreeuwsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, dus ook zij, die met gunstigen uitslag het eindexamen aan een Gymnasium of voor de Staatscommissie hebben afgelegd."

De dec. der lit. fac.,
Dr. J. WOLTJER.

VERSCHENEN:

De Zeeslag bij Kijkduin.

GEDICHT
VAN
J. A. WORMSER.
Prijs *f* 0.50.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.
Pretoria.

J. H. KOK.-Kampen.

Theol. Boekhandel.
Houder van Boekverkoopingen.

Inkoop *van geheele Bibliotheken zoowel als van afzonderlijke belangrijke werken.*
Snelle **levering** *van alle verlangde Antiq. werken, voor zeer billijken prijs.*
☞ *Voor de eerstvolgende auctie kan nog worden bijgevoegd.*

F. LION CACHET,
Een jaar op reis in dienst der Zending.
Met 90 ILLUSTRATIËN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In franien stempelband f 6.75.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, Amsterdam.